

PREDSTAVLJAMO MATEMATIČARA

EMMY NOETHER

BIOGRAFSKI PODACI

- 1882. – 1935.
- Kćerka je poznatog matematičara Maxa Noethera.
- Odgojena je u skladu sa vremenom u kojem je živjela, dakle, pripremana je da „zna sve što žena treba znati”.
- Odbila je priliku da podučava engleski i francuski u srednjoj školi za djevojke da bi studirala matematiku.
- Visoko školstvo u tom periodu nije dozvoljavalo da žene sudjeluju u predavanjima već je mogla samo slušati predavanja i to uz dozvolu profesora.
- U međuvremenu ženama je bilo dopušteno da studiraju i Emmy ovo pravo u potpunosti iskorištava; 1907. godine je doktorirala nakon čega punih 7 godina radi na Matematičkom univerzitetu u Erlangen bez plate.
- 1919. godine je primljena kao predavač u akademsku zajednicu.
- Umrla je 1935. godine uslijed komplikacija izazvanih operacijom raka maternice.

NAUČNI DOPRINOS

- Pored mnogih značajnih rezultata koje je dokazala u apstraktnoj algebri, posebno teoriji prstena, formulisala je i dokazala dvije teoreme, poznate kao Noetherine teoreme koje su fundamentalne u matematičkoj fizici i govore o vezi između simetrije i zakona očuvanja.
- Noetherine teoreme su dale matematičku pozadinu Einsteinove teorije relativnosti.
- Radom u saradnji sa W. Schmeidlerom u kome se definišu lijevi i desni ideal prstena, započela je uticaj na razvoj apstraktne algebre. Bavila se komutativnom algebrrom, teorijom invarijanti, hiperkompleksnim brojevima, nekomutativnom algebrrom i vezom teorije reprezentacija grupa sa teorijom modula. U njenu čast posebna klasa prstena je nazvana Noetherini prsteni.

CITAT

“

Moje metode zapravo su metode rada i razmišljanja; zato su se posvuda uvukle anonimno.

”

ZANIMLJIVOST

1933. godine našla se na udaru nacističke vlade koja ju je izbacila sa pozicije profesora, nakon čega se u oktobru iste godine preselila u Ameriku, gdje je do kraja svog života radila kao profesor.

„Meine Methoden sind meine Freunde; ich kann nicht ohne sie leben.“
Emmy Noether war eine 10 Jahre mit meinem Vater auf Beanteine mit Karlvalde verheiratet. Meine Mutter ist verstorben, aber mein Vater war immer in Bürgern befriedigt.
Hilbert spricht darüber, dass man für mathematische Probleme funktionelle Methoden anwenden kann, und wenn es um physikalische Probleme geht, so ist es nicht der Fall. Es geht darum, ob es möglich ist, den Raum in einem einzigen Teil zu beschreiben, und wenn ja, dann kann man das machen. Das ist ein sehr wichtiger Punkt in der Physik - die Zerlegung des Raums in verschiedene Teile.